

Αντιμετώπιση νέκρωσης της κεφαλής του μηριαίου με οστεοτομία

Ορθοπαιδική χειρουργική

Αντιμετώπιση νέκρωσης της κεφαλής του μηριαίου με οστεοτομία

Ορθοπαιδικός Χειρουργός:

Μέλος Ελληνικής Αρθροσκοπικής Εταιρείας

Κάθε άτομο έχει δικαίωμα ενημέρωσης για την κατάσταση της υγείας του. Κάθε ασθενής πρέπει να γνωρίζει όλες τις θεραπευτικές επιλογές που υπάρχουν για την αντιμετώπιση του προβλήματός του, τα πιθανά οφέλη και τους πιθανούς κινδύνους σε κάθε περίπτωση.

Κυρίες, κύριοι

Στόχος αυτού του φυλλαδίου είναι να δώσει απαντήσεις σε κάποιες από τις απορίες σας. Ωστόσο, αναφέρει γενικές οδηγίες. Δεν υποκαθιστά τις οδηγίες του γιατρού σας για την προσωπική κατάσταση της υγείας σας.

Ελληνική Εταιρεία Αρθροσκόπησης, Χειρουργικής Γόνατος & Αθλητικών Κακώσεων «Γεώργιος Νούλης»

www.eae-net.gr

Ταχ. Διεύθυνση:
ΤΘ 17114, 10024 Αθήνα
Τηλ.: 210 7230601
Κάθε Πέμπτη
17:00-22:00

Persomed Editions

2 rue de la Concorde
68000 Colmar, France
Tel. : +33 (0)3 89 41 39 94
www.persomed.com

Σύνταξη: *D. Gosset*

Εικόνες: *J. Dasic*

Μετάφραση: *M. Σαλταγιάννη*

Επιμέλεια: *N. Τζανακάκης*
E. Αντωνογιαννάκης

Με την ευγενική χορηγία των:

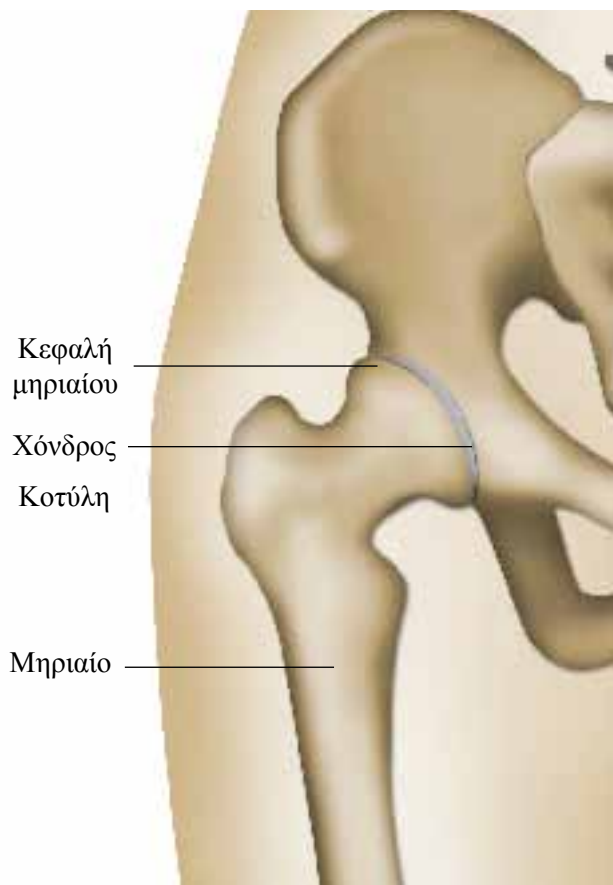

Ποιό μέρος του σώματος ;

Ποιά η χρησιμότητα αυτού του μέρους του σώματος ;

Άρθρωση είναι το σημείο όπου συνδέονται τα οστά μεταξύ τους, για να επιτρέπεται η κίνηση προς συγκεκριμένες κατευθύνσεις.

Το **ισχίο** είναι η άρθρωση που ενώνει τη λεκάνη με το μηρό. Στηρίζει το βάρος του σώματος και συμβάλλει στο περπάτημα.

Από τι αποτελείται ;

Το **μηριαίο** είναι το οστό που βρίσκεται στο εσωτερικό του μηρού.

Στην άρθρωση του ισχίου, το ανώτερο μέρος του μηριαίου οστού (**κεφαλή μηριαίου**), θηλυκώνει σε μια κοιλότητα της λεκάνης, που ονομάζεται **κοτύλη**.

Οι δυο επιφάνειες της άρθρωσης που εφάπτονται, καλύπτονται από ένα μαλακό ιστό, που ονομάζεται **χόνδρος** και τους επιτρέπει να γλιστρούν μεταξύ τους εύκολα και ανώδυνα.

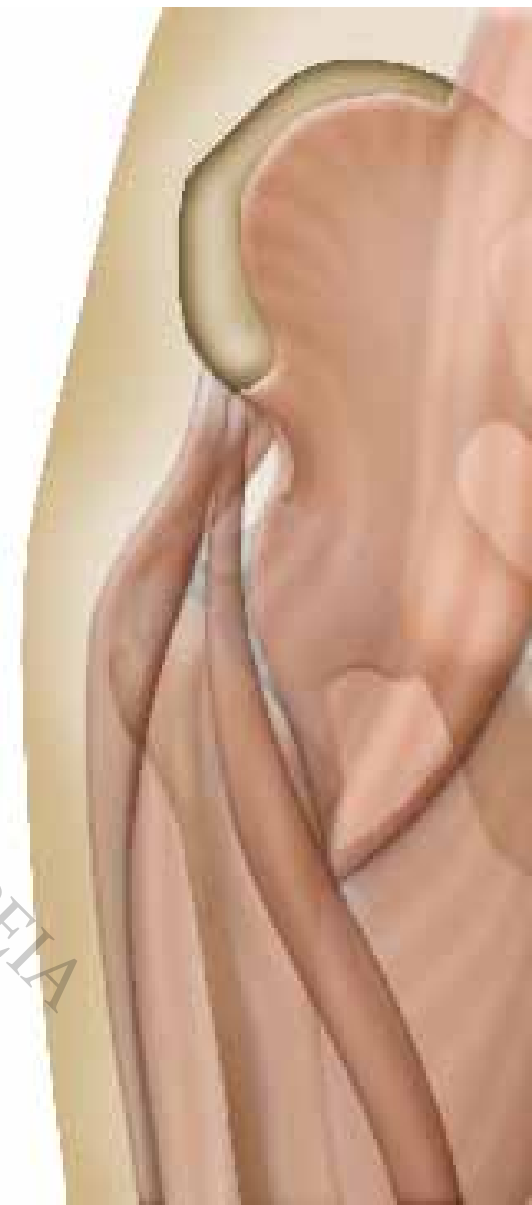
Η άρθρωση σταθεροποιείται από ένα σάκο (**αρθρικός θύλακος**) και περιβάλλεται από ένα υγρό (**αρθρικό υγρό**), που χρησιμεύει ως λιπαντικό, διευκολύνοντας την κίνηση, όπως το λάδι τα γρανάζια μιας μηχανής.

Γύρω από την άρθρωση βρίσκονται αρκετοί μύες και προσφύσεις (**τένοντες**), που τους συνδέουν με τα οστά.

Οι μύες κινούν το ισχίο και το γόνατο.

Οι μύες αυτοί είναι ιδιαίτερα δυνατοί, καθώς συμβάλλουν στην ισορροπία του σώματος και το περπάτημα.

Πρέπει να συνεργάζονται τέλεια, για να μπορείτε να περπατάτε φυσιολογικά.

Γιατί χρειάζεται θεραπεία ;

Ποιό είναι το πρόβλημα ;

Μια περιοχή του ανώτερου τμήματος του οστού του μηρού σας (**μηριαίο**) δεν αιματώνεται πια σωστά και νεκρώνεται.

Στηνιατρική γλώσσα, μιλάμε για **νέκρωση της κεφαλής του μηριαίου** (ή **οστεονέκρωση**).

Η περιοχή που καταστράφηκε, συνήθως, βρίσκεται κάτω από το χόνδρο. Και ο χόνδρος κινδυνεύει από φθορά - καθίζηση.

Η κοιλότητα στην οποία θηλυκώνει η κεφαλή του μηριαίου (**κοτύλη**), συνήθως, δεν πλήττεται, τουλάχιστον στην αρχή.

Οι αιτίες νέκρωσης της κεφαλής του μηριαίου είναι ποικίλες και δεν είναι όλες γνωστές.

Μπορούμε να αναφέρουμε την υπερβολική ποσότητα συγκεκριμένων λιπιδίων στο αίμα (**χοληστερίνη, τριγλυκερίδια**), τη λήψη ορισμένων φαρμάκων (**κορτικοειδή**), την υπερβολική κατανάλωση αλκόολ, το υπερβολικό βάρος, κτλ.

Η ασθένεια αυτή παρατηρείται συχνά σε ασθενείς ηλικίας 35 με 50 ετών και πλήττει, συνήθως, και τα δύο ισχία.

Ποιά είναι τα συμπτώματα ;

Το ισχίο σας πονάει. Ο πόνος, συνήθως, εστιάζεται στη βουβωνική περιοχή, στο γλουτό και μερικές φορές μπορεί να αντανακλά στο γόνατο. Ο πόνος μπορεί να είναι έντονος από την αρχή, ή αντιθέτως, να εμφανιστεί μετά από μήνες και να είναι μέτριας έντασης.

Με την εξέλιξη της ασθένειας, η άρθρωση γίνεται δύσκαμπτη και παρουσιάζονται δυσκολίες στο περπάτημα: χωλότητα.

Εάν η ασθένεια πλήξει και τα δύο ισχία, το πρόβλημα στις μετακινήσεις σας είναι ιδιαίτερα έντονο.

Τι εξετάσεις χρειάζονται ;

Ο γιατρός, για να διαπιστώσει τη σοβαρότητα της κατάστασης, βασίζεται σε ενδείξεις όπως:

- τη συχνότητα λήψης φαρμάκων, για να ανακουφιστείτε από τον πόνο,
- τη χωλότητα κατά το περπάτημα, την επιδείνωσή της, ή την ανάγκη να περπατάτε με τη χρήση βοηθητικού μαστουριού, κτλ.

Η ακτινογραφία είναι η τεχνική που χρησιμοποιεί ακτίνες (τις **ακτίνες X**), για να δούμε τα οστά στο εσωτερικό του σώματος.

Σε αρχικό στάδιο της ασθένειας, η εικόνα του ισχίου φαίνεται φυσιολογική. Σε προχωρημένο, ωστόσο, στάδιο, παρατηρούμε παραμόρφωση της κεφαλής του μηριαίου, που συνδέεται με τη φθορά του χόνδρου στην περιοχή που έχει καταστραφεί (**νεκρωμένη κεφαλή**).

Πιο εξειδικευμένες τεχνικές, όπως η αξονική και κυρίως η **μαγνητική τομογραφία** εντοπίζουν τις αλλαγές στο οστό σε αρχικό στάδιο, ακόμα και πριν την εμφάνιση του πόνου. Η μαγνητική επιτρέπει να διαπιστώσουμε αν υπάρχει ακόμα υγιές οστό κάτω από το χόνδρο και να εντοπίσουμε το μέγεθος της κατεστραμμένης περιοχής. Οι πληροφορίες αυτές συμβάλλουν στην κατάλληλη επιλογή χειρουργικής αντιμετώπισης.

Συχνά, με τις εξετάσεις αυτές διαπιστώνουμε ότι και το άλλο ισχίο έχει πληγεί (**οστεονέκρωση**), αν και ακόμα δεν προκαλεί πόνο.

Οι διάφορες Θεραπείες

Οι συντηρητικές Θεραπείες...

Τα φάρμακα επιτρέπουν να περιορίσουμε τον πόνο και τον ερεθισμό (**φλεγμονή**) της άρθρωσης.

Για την καταπολέμηση της φλεγμονής, τη διατήρηση της ευκαμψίας της άρθρωσης και την ενδυνάμωση των μυών, σας συνιστάται **φυσιοθεραπεία**.

Οι χειρουργικές Θεραπείες

Εάν η έκταση της **νεκρωμένης** περιοχής είναι περιορισμένη, ο χειρουργός την αφαιρεί, ελπίζοντας ότι στη θέση της θα δημιουργηθεί καλύτερης ποιότητας οστό. Η επέμβαση αυτή ονομάζεται **τρυπανισμός ισχίου**. Για τη σταθεροποίηση και την ανανέωση της κεφαλής του μηριαίου μπορεί να χρησιμοποιηθεί οστό από άλλο σημείο του σώματος (**μόσχευμα**).

Όταν ο χόνδρος έχει υποστεί φθορές, υπάρχει όμως ακόμα ανέπαφο μέρος της άρθρωσης, ο χειρουργός «κόβει» το οστό και το μετατοπίζει, με σκοπό να μην καταπονούνται τα μέρη της άρθρωσης που έχουν φθαρεί. Αυτή η επέμβαση, που παρουσιάζεται σε αυτό το φυλλάδιο, ονομάζεται **οστεοτομία**.

Πρόκειται για σχετικά **«συντηρητική αντιμετώπιση»**, καθώς διατηρείται η άρθρωση του ισχίου.

Όταν διαπιστώσει ολική καταστροφή των αρθρικών επιφανειών, αντικαθιστά τις περιοχές που έχουν υποστεί βλάβη με τεχνητά μέρη (**πρόθεση**). Στην ιατρική γλώσσα, μιλάμε για **αρθροπλαστική ισχίου**.

... και τα όριά τους

Τα φάρμακα και η φυσιοθεραπεία ανακουφίζουν τον ασθενή για ορισμένο χρονικό διάστημα, δεν εμποδίζουν όμως την επιδείνωση της ασθένειας.

Πότε χρειάζεται επέμβαση ;

Σε αρχικό στάδιο της ασθένειας, ακόμα και αν το ισχίο δεν προκαλεί πόνο, προτείνεται επέμβαση για τον περιορισμό εξάπλωσης της καταστροφής του οστού (**νέκρωση**).

Σε προχωρημένο στάδιο του πόνου και της δυσκαμψίας, οι ενοχλήσεις επιβάλλουν να σκεφτείτε την οστεοτομία. Μια λεπτομερής συζήτηση με το γιατρό σας, θα σας βοηθήσει να καθορίσετε τη σωστή στιγμή για επέμβαση.

Όρια της χειρουργικής επέμβασης

Καμία από τις παραπάνω θεραπείες δεν είναι ιδανική.

Η αποτελεσματικότητα της συντηρητικής αντιμετώπισης έχει απρόβλεπτη διάρκεια. Αν η νεκρωμένη περιοχή εξαπλωθεί, υπάρχει κίνδυνος για το υγιές τμήμα του χόνδρου. Αρκετά χρόνια μετά την **οστεοτομία**, μπορεί να χρειαστεί η τοποθέτηση **πρόθεσης**.

Οι πρόθεσεις μπορεί να φθαρούν, να μειωθεί η σταθερότητά τους και να χρειαστεί η αλλαγή τους.

Ποιοί οι κίνδυνοι χωρίς θεραπεία ;

Χωρίς θεραπεία, ο πόνος και η δυσκαμψία της άρθρωσης επιδεινώνονται.

Οι δυσκολίες στις κινήσεις σας αυξάνονται και μπορεί να κάνουν ακόμα και αδύνατο το περπάτημα. Είναι ένα σοβαρό πρόβλημα, κυρίως για τους ηλικιωμένους που χάνουν τη δυνατότητα να αυτοεξυπηρετούνται (**αυτονομία**).

Η δυσλειτουργία της άρθρωσης του ισχίου έχει μερικές φορές επιπτώσεις και στη λειτουργία του άλλου ισχίου, του γόνατος, της πλάτης, κτλ. Εάν και άλλες αρθρώσεις υποστούν βλάβη, η κατάσταση περιπλέκεται.

Σε κάθε περίπτωση, ο γιατρός σας είναι ο αρμόδιος να εκτιμήσει τους κινδύνους από την έλλειψη θεραπείας. Μη διστάσετε να μιλήσετε μαζί του.

Γιατί η επιλογή οστεοτομίας ;

Υπάρχει ακόμα η δυνατότητα αντιμετώπισης της ασθένειας, με διατήρηση της άρθρωσης.

Η επέμβαση που σας προτείνεται (**οστεοτομία**), στοχεύει στη βελτίωση της λειτουργίας του ισχίου σας. Αν η επέμβαση δε γίνει εγκαίρως, η νέκρωση μπορεί να εξαπλωθεί σε βαθμό, ώστε να απαιτείται η αντικατάσταση της άρθρωσης με τεχνητά μέρη (**πρόθεση**).

Η επέμβαση που σας προτείνουν

Εισαγωγή

Ο χειρουργός σας προτείνει τη μετατόπιση του μηριαίου και τη στερέωσή του σε νέα θέση. Στην ιατρική γλώσσα μιλάμε για **οστεοτομία**.

Πριν την επέμβαση

Είναι λογικό ότι η καλή φυσική κατάσταση συμβάλλει στο επιτυχές αποτέλεσμα. Για αυτό, σας συνιστάται η απώλεια βάρους, αν χρειάζεται, και η διατήρηση της ευκαμψίας και της δύναμης των μυών και των αρθρώσεων με κατάλληλες ασκήσεις, κατόπιν ιατρικής συμβουλής.

Εάν έχετε κυκλοφορικό πρόβλημα (**κίρσους**), μπορεί να χρειαστεί η θεραπεία του πριν την επέμβαση, καθώς υπάρχει ο κίνδυνος να φράξουν οι φλέβες (**φλεβοθρόμβωση**).

Η αναισθησία

Πριν την επέμβαση, επικοινωνείτε με τον **αναισθησιολόγο**, ο οποίος προτείνει την κατάλληλη μέθοδο αναισθησίας για εσάς και σας δίνει οδηγίες που πρέπει να ακολουθήσετε.

Στη διάρκεια της επέμβασης, είτε είστε τελείως «κοιμισμένος» (**γενική αναισθησία**), είτε αναισθητοποιείται το κάτω μέρος του σώματος με ένεση στην πλάτη σας (**επισκληρίδιος αναισθησία**).

Απαγορεύεται αυστηρά κάθε είδους αναπαραγωγή του παρόντος.

Η προετοιμασία

Η επέμβαση πραγματοποιείται σε χώρο (**χειρουργείο**), που υπόκειται σε αυστηρούς κανόνες υγιεινής και ασφάλειας. Οι κανόνες υγιεινής είναι πολύ σημαντικοί στις επεμβάσεις οστών, για αυτό η ιατρική ομάδα παίρνει ιδιαίτερες προφυλάξεις.

Τοποθετείστε ξαπλωμένος ανάσκελα ή σε πλάγια θέση. Η θέση μπορεί να διαφέρει ανάλογα με την τεχνική που εφαρμόζει ο χειρουργός σας. Μερικές φορές, χρησιμοποιείται ένα ειδικό χειρουργικό τραπέζι (**ορθοπαιδικό**), που επιτρέπει τη συγκράτηση του ποδιού και τον έλεγχο των κινήσεων του.

Υπάρχουν διάφορες τεχνικές από τις οποίες ο χειρουργός σας καλείται να επιλέξει ανάλογα με την περίπτωση σας και τις πρακτικές που εφαρμόζει.

Στη διάρκεια της επέμβασης, ο χειρουργός πρέπει να προσαρμοστεί και πιθανώς να πραγματοποιήσει επιπλέον ενέργειες, που επιμηκύνουν την επέμβαση χωρίς, ωστόσο, να γίνεται πιο δύσκολη ή επικίνδυνη.

Σχόλια

Αυτή η επέμβαση δεν είναι βαριάς μορφής, τα οφέλη της όμως δεν είναι άμεσα.

Χρειάζεται μετάγγιση ;

Είναι φυσιολογικό να υπάρχει αιμορραγία κατά τη διάρκεια της επέμβασης. Συνήθως, δεν είναι σημαντική. Η απώλεια αίματος μπορεί να αναπληρωθεί :

- είτε με χορήγηση αίματος από άλλο άτομο (**μετάγγιση**),

- είτε με το αίμα σας, που λαμβάνεται πριν την επέμβαση και σας χορηγείται μετά, για να αναπληρώσει την απώλεια (**αυτόλογη μετάγγιση**),

- είτε συλλέγοντας το αίμα που χάνεται κατά τη διάρκεια της επέμβασης. Σας χορηγείται εκ νέου μετά από διαδικασία καθαρισμού του (**σύστημα αυτομετάγγισης**).

Η διάνοιξη

Συνήθως, η τομή γίνεται στην πλάγια επιφάνεια του ισχίου. Το μέγεθός της μπορεί να είναι αρκετά μεγάλο (μερικές φορές μεγαλύτερο από 30 εκ).

Μετά την τομή στο δέρμα, ο χειρουργός απομακρύνει και/ή αποσπά τους μυς και τους τένοντες. Στη συνέχεια, ανοίγει το σάκο (**θύλακο**) που περιβάλλει την άρθρωση.

Η διαδικασία αυτή γίνεται με ιδιαίτερη ακρίβεια, περιορίζοντας στο ελάχιστο τον κίνδυνο βλαβών σε νεύρα, αιμοφόρα αγγεία ή μύες.

Η βασική επέμβαση

Πρόκειται για μετατόπιση του μηριαίου οστού, κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να φορτίζονται λιγότερο οι φθαρμένες περιοχές. Υπάρχουν διάφορες τεχνικές.

Μηχανήματα (**ακτινοσκοπικός έλεγχος**), επιτρέπουν στο χειρουργό να βλέπει τα οστά στο εσωτερικό του σώματος και να ελέγχει τη θέση τους.

Ο χειρουργός πραγματοποιεί τομή στο μηριαίο, σύμφωνα με υπολογισμούς, που βασίστηκαν στις ακτινογραφίες.

Στη συνέχεια, μετατοπίζει το οστό: γυρίζει την κεφαλή του μηριαίου, ώστε η ανέπαφη περιοχή του οστού, να βρεθεί στη θέση της περιοχής που έχει καταστραφεί.

Με τον τρόπο αυτό, έρχονται σε επαφή οι οστικές επιφάνειες που βρίσκονται σε καλή κατάσταση και η φθαρμένη περιοχή λειτουργεί λιγότερο.

Στη συνέχεια, σταθεροποιεί το οστό στη νέα του θέση. Τα υλικά στερέωσης ποικίλλουν (πλάκες, βίδες, βελόνες, μεταλλικά ράμματα, κτλ.), ανάλογα με την επιλεγμένη μέθοδο.

Συνδυαστικές επεμβάσεις

Για το καλύτερο αποτέλεσμα, ο χειρουργός μπορεί να επέμβει στους μύς, τους τένοντες, ή άλλο στοιχείο που περιβάλλει την άρθρωση.

Τομή μηριαίου

Τοποθέτηση συστήματος σταθεροποίησης

Μετατόπιση οστού

Συρραφή τομής

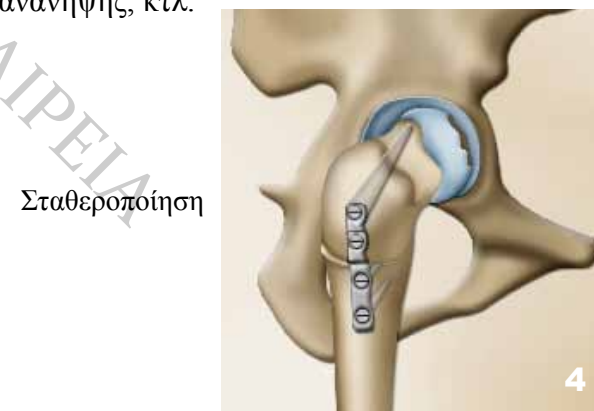
Είναι φυσιολογικό η εγχειρισμένη περιοχή να παράγει υγρά (αίμα, κτλ). Αν χρειαστεί, ο χειρουργός σας τοποθετεί ένα λεπτό σωληνάκι (**παροχέτευση**), για να παροχετεύονται τα υγρά μετά την επέμβαση.

Για τη συρραφή της τομής, ο γιατρός σας χρησιμοποιεί ράμματα, αγκράφες, ή κάποιο άλλο σύστημα συρραφής, που είναι σταθερό ή απορροφάται σταδιακά από τον οργανισμό (**απορροφήσιμο υλικό**).

Η τελική μορφή της ουλής εξαρτάται από την κατάσταση του δέρματός σας, τα «τραβήγματα» που υφίσταται, ή ακόμα από την έκθεσή σας στον ήλιο, που πρέπει να αποφεύγεται μετά την επέμβαση.

Η διάρκεια της επέμβασης

Η διάρκεια της επέμβασης ποικίλει χωρίς να σημαίνει ότι η εξέλιξή της παρουσιάζει κάποιο πρόβλημα, καθώς εξαρτάται από διάφορους παράγοντες (τη μέθοδο, τον αριθμό των συνδυαστικών ενεργειών, κτλ). Συνήθως, διαρκεί από μία έως τρεις ώρες. Πρέπει επίσης να υπολογείσετε το χρόνο προετοιμασίας, ανάνηψης, κτλ.

Σταθεροποίηση

Τις επόμενες μέρες...

Πόνος

Κάθε οργανισμός αντιλαμβάνεται διαφορετικά τον πόνο. Μπορεί να είναι έντονος τις πρώτες δυο με τρεις μέρες. Ωστόσο, ελέγχεται με την κατάλληλη αγωγή.

Είναι πιθανό τις πρώτες φορές που θα σηκωθείτε και θα ξεκινήσετε να περπατάτε, να πονάτε. Ο πόνος αυτός οφείλεται στη διάνοιξη της άρθρωσης.

Εάν, ωστόσο, ο πόνος είναι έντονος, μη διστάσετε να μιλήσετε με τους θεράποντες ιατρούς σας. Πάντα υπάρχει λύση.

Λειτουργία

Η επέμβαση αλλάζει τη μορφή της άρθρωσης: είναι λοιπόν φυσιολογικό να αλλάζει και ο τρόπος που αισθάνεστε κατά τη λειτουργία της άρθρωσης του ισχίου.

Ο χειρουργός σας δίνει τις κατάλληλες οδηγίες για την περίπτωσή σας.

Ανάλογα με τη μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε, ο χειρουργός μπορεί να συστήσει στον ασθενή να μη στηρίζεται στο πόδι του μέχρι να συγκολληθεί τελείως το οστό.

Η διαδικασία αυτή μπορεί να διαρκέσει αρκετές εβδομάδες, ακόμα και μήνες. Είναι ένα από τα μειονεκτήματα της μεθόδου.

Αυτονομία

Τις πρώτες δυο με τρεις μέρες χρειάζεται να μείνετε ξαπλωμένος ή τουλάχιστον να μην περπατάτε. Στη συνέχεια, μπορείτε να σηκωθείτε και να περπατάτε, συνήθως, με τη βοήθεια βακτηριών. Το διάστημα, για να μπορέσει κάθε ασθενής να χρησιμοποιήσει φυσιολογικά το πόδι του, ποικίλλει.

Βασική φροντίδα

Σας χορηγούνται παυσίπονα για τον πόνο και θεραπεία, για να γίνει το αίμα πιο λεπτόρρευστο, γεγονός που εμποδίζει το σχηματισμό πηκτών συσσωρευμάτων αίματος (**θρόμβοι**) στις φλέβες του ποδιού (**φλεβοθρόμβωση**). Ειδικοί επίδεσμοι ή κάλτσες βοηθούν την κυκλοφορία του αίματος (**φλεβική στάση**). Κάνετε τακτικά εξετάσεις αίματος.

Το σύστημα παροχέτευσης των υγρών, συνήθως, αφαιρείται μέσα στις επόμενες δυο με τέσσερις μέρες μετά την επέμβαση, και τα ράμματα ή οι αγκράφες αφαιρούνται μετά από δέκα με είκοσι μέρες περίπου.

Για την καλή λειτουργία του ισχίου μετά την επέμβαση, πρέπει να ξεκινήσετε ασκήσεις για την αποκατάσταση των κινήσεων της άρθρωσης (**φυσιοθεραπεία**). Ο χρόνος έναρξης των ασκήσεων ποικίλλει, ανάλογα με τη μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε και τη διάρκεια στέρωσης του οστού. Επιπλέον, η φυσιοθεραπεία ενδυναμώνει τους μυς, που δυσλειτουργούσαν για μήνες.

Επιστροφή στο σπίτι

Εξαρτάται από το νοσοκομείο στο οποίο νοσηλεύεστε και κυρίως από την περίπτωσή σας και την κατάσταση της υγείας σας. Επιστρέφετε σπίτι μετά από πέντε με δέκα μέρες περίπου και ακολουθείτε πρόγραμμα φυσιο-θεραπείας με την καθοδήγηση ενός ειδικού (**κινησιοθεραπευτής**). Μπορεί επίσης να σας προταθεί η παραμονή σε κέντρο φυσιο-θεραπείας για τρεις έως έξι εβδομάδες, γεγονός που επιμηκύνει τη νοσηλεία σας.

Παρακολούθηση

Πρέπει να ακολουθείτε αυστηρά τις οδηγίες του γιατρού σας. Είναι σημαντικό να είστε συνεπής στις μετεγχειρητικές σας επισκέψεις και να υποβληθείτε σε εξετάσεις ελέγχου (π.χ. **ακτινογραφίες**). Ο χειρουργός σας με αυτό τον τρόπο, παρακολουθεί τη στερέωση του οστού και προσαρμόζει τη φυσιοθεραπεία.

Συνήθως, επισκέπτεστε το γιατρό σας μετά από τρεις μήνες, έξι μήνες, ένα χρόνο, κτλ. Ο συνεχής έλεγχος βοηθάει να εκτιμήσουμε τα οφέλη της επέμβασης και να ελέγχουμε την κατάσταση του οστού και του χόνδρου.

Ο χειρουργός αφαιρεί τα υλικά της σταθεροποίησης με μια νέα επέμβαση τουλάχιστον μετά από 18 έως 24 μήνες. Εξαρτάται από την ηλικία σας, την κατάσταση των οστών και την εξέλιξη της ασθένειας.

Το αποτέλεσμα

Πόνος

Τα οφέλη της επέμβασης αναφορικά με τον πόνο, μπορούν να εκτιμηθούν μετά από μερικούς μήνες, όταν το οστό θα είναι αρκετά σταθερό και οι μύες και οι τένοντες θα έχουν πια δυναμώσει και θα λειτουργούν αρμονικά. Οι ασθενείς, σε γενικές γραμμές, είναι ικανοποιημένοι.

Ο πόνος, μακροπρόθεσμα, μπορεί να επανεμφανιστεί, εφόσον η κεφαλή του μηριαίου εξακολουθεί να φθείρεται.

Είναι δύσκολο να προβλέψουμε την εξέλιξη του ισχίου, το οποίο παρουσιάζει, μερικές φορές, ευαισθησία.

Λειτουργία

Ο χειρουργός σας, σας επιτρέπει την πλήρη στήριξη στο πόδι σας, όταν το οστό είναι επαρκώς σταθερό (μετά από 6 εβδομάδες έως 4 μήνες).

Οι μύες μερικές φορές δυσκολεύονται να προσαρμοστούν στη νέα τους λειτουργία. Εξαιτίας των μετατροπών στην άρθρωση, μπορεί να δημιουργηθεί ελαφριά ανισότητα στα σκέλη. Κάποιοι ασθενείς χωλαίνουν για 6 έως 12 μήνες. Δεν πρόκειται, ωστόσο, για επιπλοκή.

Συνήθως, το ισχίο λειτουργεί ικανοποιητικά.

Αυτονομία

Εάν καταφέρετε να περπατάτε με ασφάλεια, με τη βοήθεια βακτηριών, σε μερικές εβδομάδες θα μπορείτε μόνος σας να ασκείτε δραστηριότητες, που δεν απαιτούν έντονες κινήσεις. Συνήθως, η χρήση των βακτηριών διακόπτεται προοδευτικά μετά από δύο ή τρεις μήνες.

Για να οδηγήσετε ή να επιστρέψετε στην εργασία σας, πρέπει να περιμένετε την πλήρη συγκόλληση των οστών (περίπου δύο με τέσσερις μήνες).

Ίσως χρειαστεί να προσαρμόσετε ανάλογα τις επαγγελματικές σας δραστηριότητες.

Μπορεί, επίσης, να χρειαστεί να προσαρμόσετε τις συνθήκες στο σπίτι σας (προσοχή στα χαλιά, τοποθέτηση λαβών στο μάνιο, κτλ.).

Προφυλάξτε το ισχίο σας. Αποφύγετε τις έντονες δραστηριότητες και τις επίπονες εργασίες, για να επωφεληθείτε για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από τα οφέλη της επέμβασης.

Ο χειρουργός σας, σας δίνει τις κατάλληλες οδηγίες για την περίπτωσή σας. Ακολουθήστε πιστά τις συστάσεις του.

Βασική φροντίδα

Η θεραπεία για την αποφυγή σχηματισμού θρόμβων στις φλέβες (**αντιπηκτική αγωγή**) διαρκεί αρκετές εβδομάδες, με τακτικές εξετάσεις αίματος. Ο χειρουργός σας κρίνει τότε η θεραπεία δεν είναι πια απαραίτητη.

Σας χορηγεί επίσης φάρμακα για την αντιμετώπιση του πόνου (**αναλγητικά**), κυρίως αν πρέπει να καταπονήσετε την άρθρωσή σας.

Η **φυσιοθεραπεία** είναι πολύ σημαντική για τη διατήρηση της ευκαμψίας της άρθρωσης και την ενδυνάμωση των μυών, καθώς δυσλειτουργούσαν πριν την επέμβαση.

Πιθανώς, να διαρκέσει μεγάλο χρονικό διάστημα, μερικές φορές και μετά τη σταθεροποίηση του οστού.

Η φυσιοθεραπεία μόνη της δεν οδηγεί στο επιθυμητό αποτέλεσμα, αν και ο ασθενής δε συμβάλλει με την προσπάθειά του και εκτός των συνεδρίων με τον **κινησιοθεραπευτή**.

Οι πιθανοί κίνδυνοι

Η ιατρική ομάδα παίρνει όλες τις απαραίτητες προφυλάξεις, για να περιορίσει τις επιπλοκές, όμως προβλήματα μπορεί πάντα να παρουσιαστούν.

Αναφέρουμε εδώ μόνο τις πιο συνηθισμένες ή τις πιο σοβαρές ανάμεσα σε αυτές που μπορεί να παρουσιάσει αυτή η επέμβαση.

Για τους συνήθεις κινδύνους κάθε επέμβασης, αναζητήστε το φυλλάδιο «οι κίνδυνοι μιας χειρουργικής επέμβασης».

Οι κίνδυνοι που συνδέονται με την αναισθησία αναφέρονται στο αντίστοιχο έντυπο.

Ορισμένες επιπλοκές απαιτούν συμπληρωματικές ενέργειες ή μια νέα επέμβαση.

Μην ανησυχείτε. Ο χειρουργός σας γνωρίζει καλά αυτά τα προβλήματα και ενεργεί ανάλογα ώστε να τα αποτρέψει.

Ανάλογα με την κατάσταση της υγείας σας, είστε λίγο ή πολύ εκτεθειμένος σε κάποιους από αυτούς τους κινδύνους.

Κατά τη διάρκεια της επέμβασης

Αιμοφόρα αγγεία και νεύρα, που βρίσκονται κοντά στην άρθρωση, μπορεί να τραυματιστούν στη διάρκεια της επέμβασης (κυρίως αν υπάρχει κάποια ιδιαίτερη ευαισθησία), με συνέπεια:

- σημαντική απώλεια αίματος (**αιμορραγία**), ή το σχηματισμό θυλάκων αίματος (**αιμάτωμα**),
- κίνδυνος παράλυσης ή απώλειας αισθητικότητας σε ορισμένα σημεία του ποδιού, εάν δεν αποκατασταθεί ο τραυματισμός των νεύρων.

Ευτυχώς, αυτή η περίπτωση είναι εξαιρετικά σπάνια.

Αν χρειαστεί να σας χορηγήσουν αίμα (**μετάγγιση**), υπάρχει πάντα ο φόβος μετάδοσης κάποιων ασθενειών (**AIDS**, **Ηπατίτιδα**). Μην ανησυχείτε, καθώς όλα τα προϊόντα που χρησιμοποιούνται υπόκεινται σε αυστηρούς ελέγχους για την αποφυγή αυτού του κινδύνου.

Είναι σπάνιο, όμως τα οστά μπορεί να σπάσουν (**κάταγμα**). Απαιτούνται, λοιπόν, συμπληρωματικές στερεώσεις (βίδες, πλάκες, κτλ.), ή μια νέα επέμβαση. Εάν τα οστά σας είναι ιδιαίτερα εύθραυστα, εάν υποφέρετε από **οστεοπόρωση** (ασθένεια των οστών), ή αν είστε ηλικιωμένος, υπάρχει, θεωρητικά, αυξημένος κίνδυνος κατάγματος κατά τη διάρκεια ή μετά την επέμβαση.

Ο χειρουργός σας, ωστόσο, προσαρμόζει την τεχνική του ανάλογα με την κατάσταση των οστών, για να περιορίσει αυτό τον κίνδυνο.

Μετά την επέμβαση

Η μόλυνση της εγχειρισμένης περιοχής από μικρόβια (**λοίμωξη**) είναι εξαιρετικά σπάνια. Απαιτεί φαρμακευτική αγωγή (**αντιβιοτικά**) ή χειρουργική επέμβαση. Για να αποφύγουμε αυτό τον κίνδυνο, δεν πρέπει να είστε άρρωστος (**φορέας μικροβίων**) πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά την επέμβαση.

Η λοίμωξη μπορεί να προκαλέσει δυσκαμψία της άρθρωσης, ή να φτάσει στο οστό και να γίνει μόνιμη (**χρόνια λοίμωξη**). Ευτυχώς, η περίπτωση αυτή είναι εξαιρετικά σπάνια.

Ο κίνδυνος δημιουργίας μικρών κομματιών πηκτού αίματος (**θρόμβοι**) στις φλέβες του ποδιού (**φλεβοθρόμβωση**) ή των πνευμόνων (**πνευμονική εμβολή**) είναι σημαντικός. Για το λόγο αυτό, ο γιατρός σας παίρνει, συνήθως, τις απαραίτητες προφυλάξεις (θεραπεία, για να γίνει το αίμα πιο λεπτόρρευστο, ειδικές κάλτσες κτλ.). Ορισμένα άτομα έχουν κακό κυκλοφορικό σύστημα που αυξάνει αυτόν τον κίνδυνο.

Εάν το οστό δεν έχει συγκολληθεί τελείως (διαδικασία που διαρκεί από έξι εβδομάδες έως τέσσερις μήνες, ίσως και περισσότερο), υπάρχει ο κίνδυνος αποτυχίας του συστήματος στερέωσης, κυρίως αν δεν ακολουθείτε τις συστάσεις του γιατρού σας.

Η καταστροφή του οστού (**νέκρωση**) μπορεί να εξαπλωθεί.

Μετά την επέμβαση (συνέχεια)

Το οστό που υπέστη την τομή μπορεί να καθυστερήσει να κολλήσει ή χειρότερα να μην κολλήσει σωστά (**ψευδάρθρωση**). Το ισχίο εξακολουθεί να προκαλεί πόνο και τα υλικά, που χρησιμοποιήθηκαν για τη στερέωση μπορεί να σπάσουν. Μερικές φορές, χρειάζεται μια νέα επέμβαση για την τοποθέτηση νέου οστού μεταξύ των οστών που υπεβλήθησαν σε οστεοτομία, για να επιταχυνθεί η διαδικασία συγκόλλησης (**μόσχευμα**).

Τα ράμματα σε περιοχές των μυών, των τενόντων ή άλλου στοιχείου που υπέστησαν συρραφή, μπορεί να σπάσουν. Αν τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν κατά την επέμβαση μετακινηθούν, μπορεί να τραυματίσουν αιμοφόρα αγγεία, νεύρα ή άλλα στοιχεία γύρω από την άρθρωση.

Μερικές φορές, δημιουργείται στην άρθρωση νέο οστό (**οστεοποιήσεις**), γεγονός που περιορίζει τις κινήσεις του ισχίου.

Ο άξονας της άρθρωσης μετατοπίστηκε, με αποτέλεσμα να προκληθεί ελαφρώς ανισότητα στα σκέλη, γεγονός που μερικές φορές δημιουργεί χωλότητα. Η φυσιοθεραπεία και πιθανώς η χρήση ειδικού τακουινιού, ρυθμίζουν το πρόβλημα αυτό, που προκύπτει από την επέμβαση.

Γενικά, η οστεοτομία βοηθάει στον περιορισμό του πόνου και των δυσκολιών στην κίνηση για αρκετά χρόνια. Ωστόσο, μετά από κάποιο χρονικό διάστημα, τα προβλήματα μπορεί να επανεμφανιστούν, κυρίως αν ο χόνδρος φθείρεται. Πρέπει, λοιπόν, να αντικατασταθεί η άρθρωσή σας από **πρόθεση**.

Σε περίπτωση προβλήματος...

Αν διαπιστώσετε οτιδήποτε μη φυσιολογικό μετά την επέμβαση (πόνος, αποχρωματισμό του δέρματος, περιεργα ενοχλήματα, κτλ), μη διστάσετε να μιλήσετε με το χειρουργό σας, ακόμα και αν η ενόχληση σας φαίνεται ασήμαντη. Είναι ο αρμόδιος να σας βοηθήσει, καθώς γνωρίζει ακριβώς την περίπτωσή σας.

Εάν μετά την επέμβαση υπάρξει τραυματισμός (πτώση, ατύχημα, κτλ) και μεταφερθείτε στα επείγοντα, ενημερώστε την ιατρική ομάδα ότι έχετε υποβληθεί σε επέμβαση ισχίου.

Μπορεί να χρειαστεί να υποβληθείτε σε ακτινογραφία. Το ιδανικό είναι να σας εξετάσει το συντομότερο δυνατό ο χειρουργός σας, καθώς είναι ο καταλληλότερος για να κρίνει τα αποτελέσματα των ακτινογραφιών.

Η **οστεοτομία** δεν είναι επέμβαση βαριάς μορφής. Ωστόσο, κάποιοι ασθενείς απογοητεύονται, καθώς τα αποτελέσματα του χειρουργείου δεν είναι άμεσα (το οστό χρειάζεται χρόνο για να δυναμώσει), αισθάνονται ελαφρείς πόνους ή χωλαίνουν ελαφρώς.

Αυτή η επέμβαση είναι όμως αποτελεσματική λύση για τους νέους ασθενείς, διότι τους επιτρέπει να αποκτήσουν ξανά μια φυσιολογική ζωή, διατηρώντας την άρθρωσή τους.

Σημειώσεις

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΘΡΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ